

Mestervizsga – kinek, minek?

Elsépelet, de igaz: a változó világhoz igazodni kell, a dolgokat pedig hozzá kell illeszteni. Ez az autósszakmákban, dinamikus változásai miatt, különösen érvényes. Azt, hogy most ismét elővesszük a mestervizsga kérdését, egy, a szakma problémáit, a feketegazdaság elleni fellépést taglaló értekezleten vetődött fel.

A javaslattevő szerint fokozottan ellenőrizni kellene, hogy minden vállalkozásban valóban van-e (telephelyenként!) mestervizsgával rendelkező, a munkafolyamatokban aktív részes szakember. Ez a hatályos rendelet szerint követelmény, a vállalkozás enélkül a személyi feltétel nélkül nem működhet.

Tudjuk, hogy a gyakorlatban ma ez nincs így. A vállalkozáshoz szükséges engedély kiadásakor nem kérik, ha a működő vállalkozástól elmegy a mestervizsgás szakai, nem törekednek arra, hogy ilyen képzettségű emberrel pótolják. Ellenőrizni, nem ellenőrzik.

Ha most a hatóság „rászállna” ellenőrzéseiben a mestervizsgás személyi követelmény teljesítésére, sok legális vállalkozást – mert a feketét ez nem érdekli, és ők az ellenőrző hatóság szempontjából megérinthetetlenek – be kellene csukni. Becsukni ugyan nem lehet, de folyamatos kellemetlenséget tudnának ezzel okozni.

Elhangzott, hogy a mestervizsga a szakma szűrője, aki ezt megszerezte, igazán mesternek tekinthető, a vállalkozáson belül és az ügyfelek körében tekintélyt ad.

Igen, biztosan így volt ez régen, amikor az autó évtizedeken keresztül változatlan „gépező” autó volt, és ennek megfelelően az ismeretek sem sokat változtak. A nagy tekintélyű kézművesség egyik ősházájában, Németországban, a céhvilágból eredően alakult ki a mester „intézménye”.

Amikor a nyolcvanas évek végén felszabaldult a maszek autószerelői szakma, alakult a MAOK, az AJAKSZ, léteztek sok helyen az ipartestületek, és élet is volt bennük, a korban már benne járó mesterek (!) egyengettek a szakma útját. Szakmai múltuk, tudásuk jogosította fel erre őket.

Kérdések sora vetődik fel

A mesterképzés kinek és mit ad? (esetünkben az autósszakmákról van szó). A szakirányú szakmunkás végzettségűeknek szakmai, gazdasági, ebben vállalkozásviteli és -vezetési, némi pedagógiai ismeretegyütttest ad.

Miért kell a mestervizsga? Azért, mert hasznos, szakmai tekintélyt ad vagy mert kötelező? A mai válasz egyértelmű: azért, mert kötelező. Jönnek a szomorú visszajelzések: ez egy drága papír, aki fizet, mindenképpen átmegy (vizsgagaranciás!). Vizsgaelnököktől hallom: nagyon alacsony a színvonal, ők buktatnának több esetben is, de lebeszéli őket róla...

Kell-e valakinek önként? Aligha.

Ha a mestervizsga valós érték lenne, lennének a vállalkozásban mestervizsgások. Ahogy a mondás tartja, „az élet megoldandó”.

Mestervizsga-tanfolyamra lehet jelentkezni 5, illetve 3 év gyakorlattal. A tematikákban olvasható, hogy gyakorlatilag újrataníják (a papíron ez áll) mindazt, amit a szakmunkásképzésben néhány évvel korábban már megtanultak. Ma a szakmai rész a mestervizsgán jobbára újratanító, ismétlő, sőt – tisztelet a kivételeknek – butító. A mai néhány kiváló szakközépiskola szakmai szintjétől fényévekkel maradnak el. Nem kellene szakmát tanítani, vagy „csak” korszerű ismeret „ráfejelést”. Erre sincs esélyük: a korszerű ismeretegyütttest folyamatosan változik, eszközhátér kell az oktatáshoz és topon lévő szakoktató. Ilyen csak a mesében van. A „fellegrárokban”, Budapesten, Győrben vagy Kecskeméten sem lenne könnyű összehozni a mestervizsga-tanfolyam korszerű autótechnika blokkját.

Én ezt elhagynám! Az érvek alapján, függetlenül attól, hogy az EU-országok jelentős részében nincs.

Az egyébként a sajnos nem létező, de létrehozandó, szervezett szakmai továbbképzésre bíznom, ott étlapról lehet(ne) választani a témakörök közül.

Mit tanítsanak a mestervizsgakurzuson?

Megtaníttuk Önt autóipari vállalkozás vezetésére! Erre szükség lenne, de ezt ne nevezzük mestervizsgának. Az autószerelő és autóelektronikai műszerész érettségihez kötött, eleve számos olyan ismeret birtokában vannak, amit a régen, a „MüM”-ben végzeteknek a mesterkurzuson kellett megtanítani.

Az autószerelő és autóelektronikai műszerész szakmák a szó szoros értelmében már

nem kézműves szakmák. (Kell nagyon is benne a kéz munkája, ügyessége, a fogások készsége, egy szóval a kézművesség! De egyre inkább nem a mester keze ügyességétől lesz kész a munka, hanem a fejétől.)

Legyen-e mestervizsgás felügyelet alatt a javítói munka? Igen, de mitől több egy mestervizsgás, mint egy nagy felkészültségű, gyakorlott autószerelő vagy technikus?

Ezekben a szakmákban nem kell mestervizsga! Továbbképzés kell!

Ide kívánczik még egy gondolat.

Miért váltja ki az üzemmérnöki, a BSc vagy MSc mérnöki végzettség ma a mestervizsgát?

Vajon ők eleve birtokában vannak mindannak az ismeretnek, elsősorban gyakorlati szerelési, diagnosztikai ismereteknek, amit egy mestervizsga-tanfolyamon ma el kellene sajátítani a résztvevőknek? Nem. Nagyon nem. Félnék is az autófenntartói „frontra” kimenni. Talán éppen nekik kellene a mestervizsga!

Más a helyzet a karosszerialakatos és a járműfényező szakmánál!

A karosszerialakatos és a járműfényező szakmákat szinte gyerekként, a 9–11. évfolyamon tanulja a nebuló. A karosszerialakatos és a fényező szakmák még mindig erőteljesen kézműves szakmák, a kéz ügyességén, a látáson, a fogásokon sok múlik, de már nem domborít sárvédőt, sárvédőívet, nem csinál küszöböt. Bármilyen csoda hegesztőgépe is legyen, azt is a mester keze vezeti. Igaz ez a fújópisztoly kezelésére, a jégverés okozta horpadás kihúzására. Jó kéz, jó érzék kell hozzá. E két szakmában, ha néhány, legalább öt gyakorlati inasév eltelével a szakember mesterlevéllel igazolja, hogy ő jártas a szakma fogásaiban, minőségi munka kerül ki a kezei közül, esetleg még a kárfelvételi munkát is érti, rangot ad.

Mivel „gyerekként” tanulta a szakmát, kell a szakmai ismeretek felfrissítése, új technológiák és a vállalkozási ismeretek viszonylag széles körének elsajátítása.

Ezért legyen mestervizsga, mesterremek! Tisztelt Olvasóm, Ön miként látja ezeket a kérdéseket?

Kérem, írja meg!

NAGYSZOKOLYAI IVÁN